

Kapitel 8

Genveje til hurtige og let forståelige vurderinger:

Dette kapitel handler om, hvordan du kan skrive letlæselige, brugervenlige udtalelser og vurderinger. Det er tænkt som forslag til handlinger og overvejelser, som kan være nyttige i skriveprocessen.

En vurdering eller udtalelse er ikke en videnskabelig artikel eller et essay, men en meddelelse om, hvad du ser og tænker om en elev i en bestemt kontekst på et bestemt tidspunkt. Det vil sige, at din vurdering eller udtalelse har et meget lille gyldighedsområde. Det er vigtigt at huske på, specielt hvis det virker uoverskueligt at få skrevet om en elev.

Al udvikling kræver læring og al læring starter mellem mindst to mennesker!

Kan man skrive en vurdering af et barn, uden at vurdere barnet?

Når jeg skriver vurderinger af børn, gør jeg det ud fra en grundantagelse om, at et barn aldrig kan ses eller forstås isoleret. Barnet indgår altid i en kontekst. Min opgave er at beskrive den sammenhæng, hvor jeg vurderer, at barnets muligheder for udvikling og deltagelse i et læringsfællesskab er størst. Det betyder, at det bliver mindre interessant at beskrive barnets evner, både fagligt og socialt. Faktisk beskriver jeg aldrig, hvad barnet kan eller ikke kan, men kun hvad barnet *gør* i en given sammenhæng.

Det betyder, at vurderingerne fokuserer på, hvad de voksne omkring barnet samt samspejlet med de andre børn har af betydning for barnets udvikling og trivsel. Udgangspunktet er, at det mentale lever i det sociale, som Søren Hertz formulerer det, og al læring sker interpersonelt, som Vygotsky formulerer det. Det betyder så også, at anbefalingerne kommer til at handle om, hvordan de voksne omkring barnet kan skabe de rammer, som giver barnet deltagelsesmuligheder og ikke, hvad barnet selv kan eller ikke forventes at kunne.

Vurderinger skal skabe liv, være overskridende og hjælpe med til at få øje på det uanede.

I dette afsnit vil jeg forsøge at gøre lige så meget ud af formen som indholdet af vurderinger. Det kan virke lidt overfladisk, at gå så meget op i hvordan en vurdering formidles, og bruge relativt lidt plads på at diskutere selve indholdet. En af grundene er, at det i min hverdag aldrig er de skrevne vurderinger, som har betydning for arbejdet med et barn. Vurderingerne bliver ofte skrevet til

beslutningstagere, som ikke arbejder med barnet til dagligt. Det er en måde at give et indblik i det arbejde, der pågår omkring barnet.

Når det så er sagt, så er det nu alligevel meget vigtigt, hvad det er, vi formidler, da de mennesker, som skal læse den, også skal kunne forstå, at det ikke er barnet, der vurderes, men forståelser af barnets adfærd, relationer og kontekst. En vurdering skal kunne skabe forbindelser mellem det liv, som barnet lever, og de mennesker som skal træffe beslutninger for omstændighederne for barnets liv.

Det er således vigtigt ikke at falde i den fælde, der hedder, at hvis vi ved, hvad barnet "er", kan vi også finde ud af, hvad vi stiller op med ham eller hende.

Vi kan aldrig reducere et menneske til en enkelt forståelse eller diagnose. Ethvert menneske vi vurderer indgår i et samspil med andre mennesker, som påvirker dets adfærd.

Den fornemmeste opgave med en vurdering må derfor være at vi formidler kompleksiteten og de uanede muligheder i barnets liv, til dem som skal træffe beslutninger.

Det er måske ikke altid den type vurderinger, som en beslutningstager umiddelbart ønsker sig, men min erfaring er, at formidling af kompleksiteten giver mulighed for overskridende tiltag hos beslutningstagerne.

Hvis vurderingerne skæres til, så de kun besvarer bestemte spørgsmål, så kommer vi lettere til at reducere barnet til et individ, som skal passe ind i en bestemt sammenhæng.

Vurderinger, som derimod søger at pege på kontekstuelle overskridelser og uprøvede forbindelser og sammenhænge, skaber muligheder for større kreativitet i beslutningsprocessen.

Gendefinering af problemet, men bevarelse af alvoren

Når du beskriver et barn, kan det være fristende at referere til de beskrivelser, som andre tidligere har lavet. Alene fordi disse beskrivelser allerede er lavet, skal du ikke reproducere dem. Det vil være spild af tid. Til gengæld er det vigtigt, at du formidler din forståelse af problemet i din vurdering. Det navn du giver problemet, kan være med til at skabe en ny forståelse af barnet og dermed en ny bevægelse, specielt hvis du beskriver problemet relationelt og/eller kontekstuel.

Hvis du indleder en beskrivelse af et barn med at fortælle, at han har ADHD, er ordblind eller stammer, så tilfredsstill det sikkert modtageren af vurderingen, for det er kategorier, som er kendte og forståelige. Det er måske lettere at pege på et tiltag, men det udfordrer ikke vores forståelse af barnet eller problemet.

Hvis du til gengæld beskriver problemet relationelt og kontekstuel, så vil det ganske vist kræve lidt længere sætninger, men til gengæld vil det få stor betydning for forståelsen og det videre arbejde.

Faktisk er der en pointe i, at det kræver flere ord, end fx en diagnose, for en af de største udfordringer i formuleringen af vurderinger af børn er netop, at vi ikke reducerer forståelsen. En reduceret forståelse giver reducerede muligheder.

Men er alt relationelt og kontekstuel? Nej, men det er OGSÅ relationelt og kontekstuel, og det er det, som du har mulighed for at give opmærksomhed.

Reproduceret viden er kun interessant i undervisningen. I vurderinger er det ny viden, som er vigtig, og er der ingen ny viden, så bør vi heller ikke skrive så meget.

Hvis du laver en relationel og kontekstuel gendefinering af problemet, så skal den altid have samme alvor som den oprindelige formulering. Også selvom du gerne vil tale problemet ned. En reduktion af problemets alvor vil nemlig ikke hjælpe barnet, tværtimod. Det vil gøre barnet til "skyldig i egen fiasko".

Det centrale er at bevare alvoren, men dreje pilen lidt væk fra barnet og mere hen mod samspillet med omgivelserne.

Vær transparent og beskriv dine intentioner

Når du skriver, så er det en god idé, at være meget tydelig med at formulere dine intentioner med det du skriver. Det behøver ikke at fylde meget, men gør en verden til forskel, at modtageren kender og forstår dine bevæggrunde for at skrive, som du gør. Det er specielt vigtigt, hvis du vælger at formulere dig på en måde, som bryder med den gængse praksis.

En kort formulering, om at du skriver, som du gør, fordi du fx også har oplevet en anden side af barnet, eller fordi det betyder meget for forældrene, fylder ikke mere end en enkelt sætning, men gør en verden til forskel i forståelsen af det, du skriver.

Man kan måske indvende, at du så kommer til at få en alt for fremtrædende position i vurderingen, men det ER også din vurdering. Det er ikke og må aldrig blive en generel og universel beskrivelse af et barn.

Beskriv det transkontekstuelle

I dine beskrivelser af barnets adfærd, reaktioner og funktioner er det, som tidligere nævnt vigtigt at du beskriver, hvor gyldighedsområdet er for dine observationer. Hvis det på nogen måde er muligt, bør du også beskrive de kontekster, hvor det fungerer, og beskrive hvad der er eller kan være med til at gøre forskellen i adfærd, reaktion og funktion. Det er altid muligt at formulere hypoteser, så længe du netop omtaler dem som hypoteser.

Derudover vil jeg anbefale, at du i din vurdering også eksperimenterer med forestillede sammenhænge, hvor barnets deltagelsesmuligheder ville være anderledes. Det bør nok ikke være konkrete sammenhænge, som X-klasserne på Z-skolen, men det vil være til hjælp for barnet, så vel som beslutningstagere, at du formulerer, hvad du tænker en udviklende, men forestillet sammenhæng skal indeholde.

Peg på mulige forbindelser og alternative forståelser

Når vi formulerer os om andre mennesker, er den letteste tilgang at bruge kategorier. Det er kategorierne, som vi bruger til at organisere vores tilværelse og forståelse af verden. Denne evne til kategorisering er måske hensigtsmæssig i de fleste af livets forhold, men i en vurdering af et barn er det ikke brugbart. Det er i hvert tilfælde ikke brugbart, hvis vi skal skabe nye forståelser. For at din vurdering skal kunne skabe blik for alternative handlemuligheder, er du nødt til at fremhæve det, der forbinder, fremfor det der adskiller.

I sproglig henseende handler det helt lavpraktisk om at undgå at bruge ordet "men", for det er ofte med til at markere en modsætning.

Indholdsmæssigt er det imidlertid lidt mere kompliceret at vise, hvordan der kan skabes forbindelser og sættes spot på det, der er forbundet.

Forsøg altid at forstå barnet på dets egne præmisser

Når du vurderer et barn, så skal du tilstræbe at beskrive barnets intentioner, ønsker og forventninger med sine handlinger og sin adfærd. Det behøver ikke at fylde mere, end når du beskriver dine egne intentioner, blot med den tilføjelse at du skal fortælle, hvordan du er kommet frem til denne viden. Jeg plejer oftest blot at skrive, at barnet fortalte mig det.

Eksempel:

Lærerne beskriver mange konflikter omkring Peter i og udenfor timerne. Jeg så Peter slå sin sidekammerat med sin lineal, hvilket affødte en større konflikt. Bagefter fortalte Peter mig, at han ikke ville have slået ham, men bare vifte ham om næsen med sin lineal.

Intentionerne kan også handle om mere overordnede ting, som at blive i sin klasse, ønske om venner, eller frygt for ikke at være god nok.

Formulér, hvad de voksne skal, ikke barnet.

Uanset hvad du vurderer, at der er galt med et barn, så vil det altid være de voksne omkring barnet, som skal ændre adfærd ift. mødet med barnet. Det kan aldrig blive barnet, som er ansvarlig for de problemer, det står i. Derfor skal det altid tydeligt fremgå af vurderingen, hvad de voksne omkring barnet skal gøre for at skabe udvikling. Selvom man kunne forestille sig, at de, der læser vurderingen, ved hvad de skal gøre, når de blot får at vide, hvad det er for et slags barn, så kan du aldrig være sikker på, at læseren har samme forståelse som dig.

Hvem kan bede om en vurdering eller udtalelse?

I skolen er det ofte skolelederen, som enten direkte eller indirekte beder om en vurdering eller en udtalelse. Det kan også være en sagsbehandler eller psykiatrien, men det er ikke altid, de har hjemmel til at bede dig om en sådan. Hvis du er ansat på skolen eller betjener skolen, så skal du til gengæld lave en vurdering, når skolelederen beder dig om det, uanset om du på forhånd kender eleven eller ej. Hvis andre instanser beder dig om en udtalelse eller en vurdering på en elev, du ikke kender, må din leder afgøre, om du skal skrive eller ej.

Jeg plejer at skrive, hvem modtageren er, samt hvad den skal bruges til i overskriften på selve vurderingen, ligesom jeg også altid skriver, at det er en foreløbig vurdering.

Hvem er modtageren af udtalelsen eller vurderingen?

En vurdering eller udtalelse har altid en modtager. Det er ikke altid sikkert, at du ved, hvem der kan komme til at læse det, du har skrevet, og det er heller ikke sikkert, at de, som beder om din vurdering, læser den særlig grundigt. Imidlertid er der altid én modtager, som du skal holde dig for øje, når du skriver: *Forældrene*. Du skal selvfølgelig også tænke på, at eleven selv skal kunne læse din vurdering, og selvfølgelig er den person, som beder om udtalelsen også vigtig at tænke på. Det er imidlertid min erfaring, at det er lettest at forholde sig til skriveprocessen, hvis jeg rent sprogligt kun har én læser for øje. Det betyder ikke, at din vurdering kun skal have én modtager, men dit ordvalg og formuleringer bør være afstemt på en sådan måde, at forældrene kan læse den, eller få den læst op.

Selvom din vurdering skal læses af en leder, kollega eller et visitationsudvalg, og du har fået et konkret spørgsmål fra dem, så er det altid forældrene, som jeg vil anbefale, at du har i tankerne, når du skriver. De skal altid kunne forstå, hvad vi i forvaltningen skriver om deres barn.

Begynd altid med det væsentligste:

Det er vigtigt at indlede med det, som læseren er mest interesseret i at få at vide. Jeg ved, at det er svært for mange at indlede en tekst med konklusionen. Det er ikke desto mindre en kæmpe hjælp for dem, som skal læse din vurdering, at de ikke skal søge i teksten for at finde det svar, som

de er interesseret i. Skriv derfor altid din konklusion, eller svar på det spørgsmål du er stillet, som det første afsnit i din tekst. Din vurdering er ofte én blandt mange tekster omkring eleven, så derfor er det din mulighed for at få dit budskab igennem.

Vær sikker på spørgsmål, som du bliver stillet.

Det er de færreste, der umotiveret får en uimodståelig trang til at skrive en udtalelse om et barn. En udtalelse eller en vurdering bliver så godt som altid skrevet, fordi nogen ønsker din vurdering. Derfor er det vigtigt at besvare det spørgsmål, som du bliver stillet. Det er ikke altid, at spørgsmålet står lysende klart for dig, og derfor er det vigtigt for dit arbejde, at du sikrer dig, at du ved, hvad det er, du skal vurdere eller udtale dig om. Det kan godt være, at du har en forestilling om, hvad det er modtageren ønsker af din vurdering. Men det er langt fra altid, at det er klart for den, der beder dig om en vurdering, som ved, hvad det er, de vil have, at du skal vurdere eller udtale dig om. Ofte kan du helt undgå at skrive en udtalelse eller vurdering, fordi modtageren reelt ikke ved, hvad det er, de ønsker vurderet.

Undgå omnibus-vurderinger - det udvander dit budskab:

Hvis du skriver en udtalelse eller laver en vurdering af en elev, som du kender godt og ved har mange problemer, så er det ikke sjældent, at flere instanser beder om en udtalelse om en elev. Det er imidlertid ikke min erfaring, at udtalelser, som bliver skrevet mhp. at kunne læses og bruges af forskellige instanser, sjældent er gode vurderinger at træffe beslutninger på. Hvis du imidlertid skriver fokuseret som svar på ét spørgsmål og tydeligt skriver, hvad vurderingen skal bruges til, så er den til gengæld også lettere at bruge for andre instanser, fordi det er tydeligt.

Korte sætninger sikrer dig, at dit budskab bliver forstået:

Generelt er det vigtigt at gøre sætninger så korte og præcise som muligt. En hovedregel er, at en sætning kun må indeholde ét budskab. Det kan give et lidt staccato-agtigt sprog. Det øger imidlertid sandsynligheden for, at vigtige pointer ikke går tabt. Selvom sætninger kan deles med komma, så er det bedre at skrive sætninger, som kan afsluttes med et punktum. Derved hjælper du læseren med at holde fokus på budskabet. Det kommer til at gå ud over skønheden i teksten, og mange dansklærere vil sikker ikke være enige. Til gengæld er der større sandsynlighed for, at din læser forstår dit budskab.

Skriv dansk, så alle kan forstå din tekst:

Der er selvfølgelig vide rammer for, hvad der menes med at skrive dansk. Hvad der er almindelige danske ord for den ene, kan være uforståelige fremmedord for en anden. Der er også den udfordring, at almindelige ord kan misforstås, hvorimod mere specifikke ord har en mere

afgrænset betydning. Imidlertid øger brugen af især fagspecifikke termer muligheden for, at modtageren ikke forstår det, du skriver. Mange gange er det kun betydningsfuldt for fagpersonen, om ordene præcist dækker det, som man ønsker at formidle. For de fleste modtagere er det vigtigere, at de forstår hovedbudskabet, end at de præcist forstår dybden i de enkelte ord.

Undgå derfor fagtermer og fremmedord, hvor der findes danske ord, også selvom de kun dækker 80 % af budskabet.

Vær tydelig med, hvem der vurderer hvad:

Der er i flere akademiske sammenhænge en tradition for ikke at skrive "jeg". Det er imidlertid med til at gøre en tekst sværere at læse, hvis det ikke tydeligt fremgår, hvem der mener, vurderer eller ser hvad. På den ene side gør det afsenderen mere sårbar, da der ikke er tvivl om, hvem der skriver. På den anden side er det også en garanti for, at du ikke kommer til at overfortolke. Det kan være, at du har vurderet forkert, men til gengæld har du også været ærlig om, at det "kun" er din vurdering.

De fleste forvaltninger i landet har regler for at undgå passivformen i det, som skrives til borgerne.... Denne sætning indeholder passivform (skrives). Grunden til, at du skal undgå passivformen, er, at det ikke er klart, hvem der *skriver* til borgeren.

En lille reminder, som jeg selv kommer til at glemme, er at skrive, hvem der er forfatteren (mig selv, evt sammen med en kollega), og hvornår jeg har skrevet det.

Baggrundsdata er ofte overflødige:

Kildehenvisninger og noter om baggrundsinformationer er forstyrrende for de fleste læsere. Det kan dog være nødvendigt at beskrive, hvorfra du har din viden. Hvis det ikke kan flettes ind i teksten, så kan du lave et afsnit, hvor du beskriver, hvor du har dine informationer fra. Der er ingen formelle krav om, hvordan man beskriver sine kilder. Det eneste krav, der rent forvaltningsmæssigt skal være opfyldt, er, at du beskriver det grundlag, du træffer din afgørelse på. I de fleste tilfælde er det tilstrækkeligt at skrive, at du fx har set barnet i en dansktime, og at du har holdt tre møder med forældre, lærere og pædagoger. De relevante baggrundsoplysninger findes i sagsakterne i form af referater, testresultater og/observationsnotater, og forældrene har altid mulighed for aktindsigt.

Anbefal kun indenfor rammerne af, hvad du bliver spurgt om:

I flere sammenhænge må man ikke skrive så direkte, hvad man ønsker for barnet, som man gerne ville. Det skyldes, at der i den offentlige forvaltning er sektoransvarlighed, hvilket betyder, at én afdeling ikke må anbefale noget, som kan komme til at koste penge i en anden afdeling.

Du må selvfølgelig godt skrive det, hvis du direkte er blevet spurgt om noget konkret, men som hovedregel skal du kun skrive din vurdering ift. den instans, der har bedt dig om at vurdere. Hvis det er en skoleleder, som beder om en udtalelse, så må du kun lave en vurdering af, hvordan hun kan støtte barnet på sin skole. Det er så op til skolelederen at vurdere, om de er i stand til at imødekomme dine anbefalinger.

Husk ift indhold:

- Skriv hvor og hvornår din vurdering er gyldig.
- Redefiner problemet ift relationer og kontekst.
- Beskriv de sammenhænge, hvor noget fungerer og hvordan du tænker, at det kan overføres til der hvor det er svært.
- Skriv hypoteser om, hvad du ved/tror, der vil virke ift sammenhænge og relationer.
- Skriv, hvorfor du tænker, at det er virkningsfuldt.
- Besvar kun det spørgsmål, du bliver stillet.
- Eleven og forældre skal selv kunne læse og forstå din tekst.

Undgå ift indhold:

- Lad være med at skrive, hvad der i forvejen eksisterer på skrift.
- Undgå at kategorisere eleven, eller dennes adfærd.
- Lav mål for de voksne, ikke eleven.
- Skriv ikke mere, end der er relevant ift det specifikke formål.

Fortællende overskrifter er en god disposition:

Nogle gange kan det være en lettelse at skrive i en skabelon, hvor overskrifterne er givet på forhånd. Det kan sikre, at du kommer rundt om alle de emner, som er vigtige at få beskrevet. Som modtager er det imidlertid en anden historie. En fortællende overskrift, som opsummerer dit budskab, er en afprøvet metode, som nyhedsformidlere har benyttet sig af i de sidste godt hundrede år.

Jeg plejer at skrive alle mine overskrifter først, og derefter fylder jeg brødteksten på nedenunder. På den måde kan jeg lettere overskue, om jeg har fået det væsentligste med, når jeg ser ned over mine overskrifter. Selve brødteksten kan komme til at blive gentagelser, men det gør ikke så meget, så længe overskrifterne er tydelige.

Punktopstillinger øger overskueligheden:

Punktopstillinger gør det lettere at finde rundt i en tekst. Det kan være svært at finde tilstrækkelige enkle ord eller formuleringer, som er fuldt dækkende. Det er imidlertid bedre, at budskabet kommer klart igennem, om end det ikke er helt entydigt, end at læseren skal udlede budskabet af en brødtekst.

Ved punktopstillinger er det vigtigt at begrænse sig. Mere end 3 punkter virker som regel uoverskueligt for mange læsere.

Det er også en god idé at annoncere, hvor mange punkter der kommer, også selvom det kun er to-tre stykker.

Efterfølgende kan du uddybe, hvad du mener med de forskellige punkter.

Det kan fx se sådan ud:

Jeg vurderer, at Peter har brug for, at de voksne har fokus på især tre ting:

- *Ro*
- *Renlighed*
- *Regelmæssighed.*

Med ro mener jeg....

"Kill Your Darlings" er hårdt, men ofte nødvendigt:

I vurderinger, som bygger på meget materiale, kan du have et ønske om at få så meget med som muligt. Det kan være hårdt at have gennemgået diverse test, udtalelser, observationsnotater og møde- og samtalereferater uden at vise, hvor omfattende et materiale du reelt bygger din vurdering på. Imidlertid er det ofte mere vigtigt for dig (det er dine "darlings"...) end for læseren.

Det er de færreste, der savner en opremsning af testresultater, næsten identiske resumeer af observationer og test. Ligeledes er ét eksempel fra enten en test eller en samtale ofte meget mere virkningsfuldt end tre eksempler fra forskellige sammenhænge, der beskriver det samme.

Skriv retrospektivt i nutid for at skærpe din argumentation.

En effektiv måde at lave vurderinger på er, at skrive sin vurdering på baggrund af de erfaringer du selv har haft med barnet. Ved at formulere, hvad du selv har haft af oplevelser med et barn og ud fra det beskrive din vurdering, får du både beskrevet, hvad du bygger din vurdering på, og sagt hvad du tænker, vil være din anbefaling.

Et eksempel:

Peter og jeg har en god kontakt, fra jeg henter ham i klassen. Han er meget samarbejdsvillig under testningen, også selvom han ikke kan løse alle opgaver. Det viser mig, at Peter gerne vil samarbejde omkring vanskelige opgaver, hvis relationen til ham er god.

Vær tydelig med, at du har vurderet eleven i en kontekst:

Da du aldrig kan være sikker på, i hvilken sammenhæng din vurdering eller udtalelse bliver brugt, er det vigtigt, at du er tydelig med gyldighedsområdet for din vurdering. Det er noget, som kan virke overflødigt, hvis du kender modtagerne af din tekst, og de kender dig. Imidlertid har jeg alt for ofte set, at vurderinger af en elev er blevet brugt og forstået, udenfor den sammenhæng de er skrevet i. En måde at gardere sig på er eksplicit at skrive, at det er en foreløbig vurdering, fordi en vurdering af et barn aldrig må og kan betragtes endelig.

Et eksempel på den øverste overskrift:

"Foreløbig vurdering af Peters skolesituation i forbindelse med visitation til ..."

En anden måde at tydeliggøre, at vurderingen er bundet til en specifik tid og situation, er ved at skrive hvor, og hvornår vurderingen gælder:

Et eksempel:

Lige nu (forår 2018) har Peter brug for, at de voksne hjælper ham, til at komme i gang med undervisningen i dansk.

Husk ift form:

- Opsummer hovedbudskabet i fortællende overskrifter.
- Begynd med det væsentligste for læseren: konklusionen.
- Brug punktopstillinger og skriv hvor mange punkter, der kommer.
- Skriv hvor og hvornår du har set, hørt eller oplevet det, du bygger din hypotese på, i selve teksten.
- Skriv i korte sætninger
- Skriv, hvem du skriver om og hvorfor du skriver.
- Dato og underskrift

Undgå ift form:

- Fagudtryk og fremmedord.
- Lange sætninger med indskud.
- Passiv form - det skal være tydeligt, hvem der mener eller tænker noget.
- Henvvisninger, bilag og baggrundsdata - Det er ikke en videnskabelig artikel.

Afsluttende bemærkning:

I mit arbejde som psykolog, leder, og visitator har jeg læst et utal af rapporter, vurderinger, handleplaner og udtalelser om børn. Hovedparten af de udtalelser, som jeg har læst, har desværre haft den store udfordring, at jeg sjældent har kunnet se barnet i udtalelsen. Desværre er det mit indtryk, at der bliver brugt alt for mange fagpolitisk korrekte ord og floskler i beskrivelser af børn. Det er selvfølgelig ikke gjort for at genere nogen, men det har den ulempe, at barnet ikke kommer til at stå frem tydeligt frem i beskrivelsen.

Skabeloner med fortrykte spørgsmål gør ikke noget godt for hverken læsning eller fremstillingen af barnet. Det kan godt være, at skemaer sikrer, at alle spørgsmål om barnet bliver besvaret. Det er imidlertid højst usandsynligt, at alle spørgsmål er relevante til alle børn og derfor bliver de irrelevante spørgsmål og svar (eller mangel på samme) meget forstyrrende for læsningen.

Fordi en udtalelse om et barn kan få så afgørende betydning for barnets udviklingsmuligheder, er det uhyre vigtigt, at du kun skriver det, som er relevant, og som du kan stå inde for.

Tips og tricks:

- Skriv i den øverste overskrift, hvem du skriver om og hvorfor.
- Skriv også, at det er en *foreløbig* vurdering.
- Brug de fortællende overskrifter til at disponere din vurdering.
- Afslut eventuelt med et kort afsnit om, hvordan du har fået de informationer, du bygger din vurdering på, samt hvad eleven og forældrene tænker.
- Hvis andre mener noget andet end dig (forældre, personale eller kolleger), kan de selv skrive det. Det er din vurdering der skal fremgå.

Opsummering:

Undgå at reproducere eksisterende viden.

Skriv så både forældre og barn kan læse og forstå, hvad du skriver.

Vær gennemsigtig og skriv, hvem der mener hvad og på hvilken baggrund.

Et barn udvikler sig hele tiden, så vær tydelig med, at det er et øjebliksbillede.

Fire fif til en mere læsevenlig vurdering:

- Fortællende overskrifter
- Punktstillinger
- Start med det vigtigste (konklusionen)
- Skriv hellere for lidt end for meget - "Kill your darlings"

Og husk altid at besvare spørgsmålene:

- Hvem har bedt om vurderingen?
- Hvad skal du vurdere og hvorfor?
- Hvem vurderer hvornår og på baggrund af hvad?

Supplerende litteratur:

Bo Skjoldborg: "Skriv så de reagerer" og "Flowskrivning"

Søren M. Frederiksen: "Skriv så du bliver læst"

Ernest Hemingway: "On Writing"

Bjarne Nielsen: "PPR-håndbogen"

Philip Pullman: Daemon Voices

